

Høring om forslag til forskrift for tildeling av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg i Rødøy kommune

1. Bakgrunn for høringsnotatet

I juni 2016 vedtok Stortinget endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og i helse- og omsorgstjenesteloven om rett til opphold i sykehjem eller bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester, kriterier og ventelister. Pasient eller bruker som oppfyller kriterier for tildeling av langtidsopphold eller opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a andre ledd, har rett til vedtak om dette, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e, første ledd. Rettigheten er knyttet til helse- og omsorgsfaglig vurdering av hvilke tilbud som kan sikre pasient eller bruker nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Endring i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2-a innebærer en plikt til at kommunene utarbeider en forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester. Kommunen skal treffe vedtak om kriteriene er oppfylt, og føre ventelister over pasienter og brukere som venter på langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig. Forskriften skal også omfatte pasienter og brukere som ville være best tjent med et slikt opphold, men hvor det er forsvarlig at vedkommende bor hjemme i påvente av et opphold, og hvordan kommunen skal følge opp i ventetiden (Jfr. lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-2 a).

Hensikten med forskriften er å bidra til forutsigbarhet og mer åpenhet rundt tildelingsprosessen. Formålet til regjeringen er:

- vesentlig styrke rettighetene til omsorgstrengende i praksis
- forplikte kommunene sterkere enn i dag til å innfri de pliktene de har
- tydeliggjøre at alle med omsorgsbehov skal få en vurdering om rett omsorgsnivå som ikke er knyttet til kommunens kapasitet der og da
- gjennom åpenhet om både kriterier for tildeling og ventelister, legge et sterkere press på kommunene

1.1 Rødøy kommunes vurderinger

Endringene i lovverket omhandler tildeling av langtidsopphold i institusjon og bolig særskilt tilrettelagt for heldøgntjenester. Rødøy kommune har i k.sak 029/2014, vedtak juni 2014, lagt grunnlag for organiseringen av omsorgstjenesten i Rødøy. I etterkant er det utarbeidet og vedtatt serviceerklæringer for deler av tjenestene som gis ved Helse- og omsorgsetaten, k.sak 004/2015 vedtak juni 2015. Serviceerklæringen for langtidsopphold i institusjon er utfyllende for søknad, vurdering og tildeling, men omfatter ikke venteliste og tiltak i påvente av langtidsopphold i institusjon. Da serviceerklæringen ble vedtatt var det ikke spesifikke krav om dette. Det framgår av lovendringen av juni 2016 at det skal utarbeides forskrift for tjenesten der disse punktene også innarbeides. Forskrift vil komme i tillegg til serviceerklæringer.

Rødøy kommune har hatt en endring fra bruk av langtidsopphold i institusjon til tildeling av omsorgsboliger.

Serviceerklæringen for omsorgsboliger er utfyllende for ordinære omsorgsboliger tilknyttet omsorgssentrene. Personer som bor i hjemme i private boliger og omsorgsboliger får hjemmebaserte tjenester. Hjemmetjenester gis i hovedsak på fastsatte tidspunkt etter brukerens behov. Dette inngår som helsetjenester i hjemmet og ikke som helsetjeneste i institusjon som sykehjem jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2.

Det stilles høyere krav til helsefaglig kompetanse i institusjon enn hva det kreves i omsorgsbolig. For omsorgsboliger som er særlig tilrettelagt for heldøgntjenester bør det derfor utarbeides en egen serviceerklæring, som avklarer hvor i kommunen den type tjeneste kan tilbys. I k.sak 029/2014 vedtak juni 2014, er det bestemt at tilbud og kompetanse omkring samhandlingsreformen skal bygges opp rundt Alderstun omsorgssenter. Det er naturlig å tenke at også omsorgsboliger som er særlig tilrettelagt for heldøgnsomsorg knyttes til Alderstun omsorgssenter. Utfra kommunens omsorgsstruktur vil slike plasser være definert som nær og hensiktsmessig i forhold til personalbase. Utarbeiding av serviceerklæring for omsorgsboliger som er særlig tilrettelagt for heldøgnsomsorg, vil bli gjort i forbindelse med endringer som følge av utbygging/ombygging ved Alderstun omsorgssenter og Rødøya omsorgssenter.

Virkeområdet til denne forskrift i Rødøy kommune er tildeling av langtidsopphold i omsorgsrom og omsorgsboliger med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg. Forskrift er uavhengig av diagnose.

Rødøy kommune har ulike tjenester til personer med helse- og omsorgsbehov, tjenestene tildeles for å møte økende hjelpebehov med økende og mer omfattende tjenestetilbud av ulik art. Rødøy kommune har utfordringer på grunn av geografiske og transportmessige forhold som påvirker muligheten til å gi tilbud og helse- og omsorgstjenester gjennom hele døgnet i alle deler av kommunen. Dette ble behandlet ved utarbeiding av serviceerklæring for hjemmesykepleie. Forslag til forskrift tar utgangspunkt i denne ved både tildeling av tjenestene som omfattes av forskrift, og ved tiltak i påvente av plass.

For å vurdere behovet for helse- og omsorgstjenester hos den enkelte har Rødøy kommune valgt å følge gjeldene retningslinjer og nasjonale føringer, også når det gjelder valg av kartleggingsverktøy. I tillegg er andre og ulike helseopplysninger, som eksempelvis epikrise, og hjemmebesøk med observasjon og muntlig informasjonsutveksling grunnlag for vurdering. Forhold som vurderes er individets evne til egenomsorg, mentale tilstand, nettverk og dets omsorgsevne, boforhold, endring i helsetilstand og kognitiv funksjon. På bakgrunn av vurderingen av hjelpebehov tildeles de ulike tjenestene. For å bli vurdert med behov for langtidsplass i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg, skal hjelpebehovet være omfattende, vanskelig å tidfeste og andre tjenester kan ikke dekke behovet for nødvendig og forsvarlig helse- og omsorgstjenester.

2. Høring

Rødøy kommune skal påse at forskriften er så godt opplyst som mulig før vedtak, jf. forvaltningsloven § 37. Innhenting av synspunkt og høringssvar fra ulike parter inngår i dette. Høringsdokumentet «*Forslag til forskrift for tildeling av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg i Rødøy kommune*» er tilgjengelig på vår nettside www.rodoy.kommune.no.

2.1 Høringsfrist

Frist for å gi høringssvar er 24.04.2017. Høringssvar sendes skriftlig til postmottak@rodoy.kommune.no. Merk svaret med saksnummer ~~009/2017~~ og «svar på høring om forskrift for tildeling av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg i Rødøy kommune».

2.1 Høringsinstanser

Dette er en åpen høring som alle kan svare på, både organisasjoner og privatpersoner. Oversikt over høringsinstanser ligger som vedlegg. Dersom det er noen som savner noen på mottakerlista, ber vi om at høringsnotatet videresendes. Høringsnotatet er tilgjengelig for alle på kommunens hjemmeside.

3. Videre prosess

Administrasjonen har ansvar for at høringssvar vurderes og at forslaget til forskrift eventuelt revideres på bakgrunn av høringen. Forskriften trer i kraft etter vedtak i Rødøy kommunestyre, senest 01.07.17.

Høringsinstanser – høring om «forskrift for tildeling av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg i Rødøy kommune».

Lokalutvalgene

Felles råd for eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne

Omsorgssentrene ved avdelingsleder

Kommunelege

Delta

Fagforbundet

Norsk sykepleierforbund

Andre

Forslag til:

Forskrift for tildeling av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg i Rødøy kommune.

Hjemmel: Vedtatt i Rødøy kommunestyre xxxxx med hjemmel i lov 24.juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester mm. (helse og omsorgstjenesteloven) § 3 – 2 a andre ledd, jf. lov 2 juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven) § 2 – 1 e.

§1 Formål

Forskriftens formål er å sikre at pasienten eller brukeren får nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3 – 2a, i samsvar med rettighetsbestemmelsen i pasient og brukerrettighetsloven § 2-1 e.

Forskriften skal:

- bidra til å klargjøre kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg
- beskrive hvordan pasienten og brukeren kan ivaretas i ventetiden
- forholde seg til forsvarlighetsprinsippet

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder alle som bor eller oppholder seg i Rødøy kommune, og som har behov for langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg der dette er eneste tilbudet som kan gi nødvendige og forsvarlige helsetjenester.

Med omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg menes ettroms omsorgsleiligheter tilknyttet omsorgssentrene jf. Serviceerklæring for omsorgsbolig.

§ 3 Grunnlag for vurdering og tildeling

Rødøy kommune har tjenester på ulike nivå der økende hjelpebehov møtes med økende og mer omfattende tjenestetilbud av ulik art. Det erkjennes at geografiske forhold gjør at ikke alle tjenestetilbud kan ytes i like stor grad i hele kommunen, jf. serviceerklæring for hjemmesykepleie. Tjenester på lavere nivå skal som hovedregel være forsøkt før tildeling av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg, dette inkluderer utredning og vurderingsopphold på korttidsopphold.

IPLOS er et lovpålagt helseregister med data som beskriver bistandsbehov og ressurser til de som søker eller mottar kommunale helse- og omsorgstjenester, denne brukes ved vurdering.

Ved vurdering tas hensyn til søkers:

- Evne til egenomsorg
- Mentale tilstand/funksjon

- Nettverk og dets omsorgsevne
- Boforhold/geografi
- Endring i helsetilstand
- Kognitiv svikt
- Falltendens
- Ernæringsproblematikk

§ 4 Kriterier for tildeling av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg

Hovedkriteriet er at langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg tildeles personer som etter § 3 i denne forskriften er vurdert til å ha omfattende behov for oppfølging av medisinsk behandling, pleie og tilsyn som ikke krever sykehusinnleggelse.

Andre kriterier som skal vektlegges ved vurdering for tildeling er:

- Omfattende behov for helse- og omsorgstjenester gjennom hele døgnet, eller av et omfang som ikke kan dekkes på grunn av geografiske og transportmessige forhold.
- Omfattende hjelpebehov der nødvendig kompetanse og utstyr for å sikre helseoppfølging og behandling kun kan gis i institusjon.

§ 5 Endring/bedring av funksjon

Ved endring av funksjon, kan pasienter utskrives fra langtidsopphold eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg, der dette vurderes som faglig forsvarlig.

§ 6 Søknad og vedtak

Tildeling av langtidsopphold eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg skjer på bakgrunn av helseopplysning, søknad og vurdering av individuelle behov. På bakgrunn av dette fattes det enkelt vedtak.

Søknadsskjema finnes elektronisk på kommunenes egen hjemmeside og ved Omsorgskontoret. Søknaden sendes Omsorgskontoret, som behandler og vurderer søknad og søkerens behov for tjenester.

§ 7 Venteliste

Dersom søker fyller kriteriene for langtidsopphold eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg, men kan få forsvarlig helse- og omsorgstjenester i hjemmet i påvente av langtidsoppholdet, skal kommunen sette søker på venteliste dersom det ikke er ledig plass. Ved ledig plass skal alle på ventelista vurderes. Den med størst hjelpebehov ut fra kriteriene i § 4 prioriteres.

§ 8 Tiltak i påvente av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg

Personer med vedtak og som venter på langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg skal få andre nødvendige tjenester for å sikre nødvendig og forsvarlig helsehjelp i ventetiden. Det kan være økt hjemmesykepleie, hjemmehjelp, trygghetsalarm, korttidsopphold og/eller andre tjenester fra helse- og omsorgsetaten.

Ved særlige geografiske og transportmessige utfordringer må det gjøres individuelle vurderinger jf. serviceerklæring for hjemmesykepleie. Omsorgsbolig i nærheten av et av omsorgssentrene kan være aktuelt i påvente av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg. Dersom det ikke kan tilbys nødvendige tjenester i Rødøy kommune kan det i påvente av langtidsopphold i institusjon eller omsorgsbolig med særlig tilrettelagt heldøgnsomsorg vurderes kjøp av institusjonsplass utenfor kommunen.

§ 9 Egenandel

Kommunens beregning av egenandel følger av forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester.

§ 10 Klageadgang

Vedtak kan påklages til Fylkesmannen, jf. pasient- og brukerrettighetsloven §7-2. En klage skal være skriftlig, jf. pasient- og brukerrettighetsloven §7-3. En eventuell klage fremsettes for Omsorgskontoret/saksbehandler i Rødøy kommune, som tar saken til vurdering i første instans. Dersom det ikke gis medhold, og søker velger å opprettholde denne skal Omsorgskontoret/saksbehandler sende klagen til Fylkesmannen for endelig vurdering og avgjørelse.

Klagefrist er 4 uker, og skal fremgå av vedtaket jf. pasient- og brukerrettighetsloven §7-5.

For nærmere opplysning, eller ved behov for hjelp til å fremsette en eventuell klage, veileder Omsorgskontoret/saksbehandler.

§ 11 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft fra xx.xx.xxxx.